

Sakarya Belediye seçimleriyle bir aşamanın sonuna gelindi. 1974 Kasımında oluşturulmasına başlanan ve 1975 Nisanında sonuçlandırılarak hükümeti kuran Milliyetçi Cephe'nin gerek genel politikası ve gerekse kendi iç sorunlarının ilk ürünlerini verdiği bir aşama bu. Özellikle MC hükümetinin kurulmasıyla tırmanmaya başlayan siyasal gerginlik, ilk üç ay içinde tonunu kaybetmeksizin devam etti ve Sakarya'da sandıkların açılmasıyla aniden hızını kaybetti.

Genel hatlarıyla MC üzerine yapılan tahminler bu görüşler doğrulandı. Ancak olayın ilgiye değer yanı, burjuva siyasal partilerinde hüküm süren ve bu partilerin haldeki yönetici kadrolarını tehdit eden bunalımın, Cephe partileri arasındaki iç mücadeleyi nasıl biçimlendireceğiydi. Zaten bu iç mücadele zorunluluğundan yola çıkılarak Cephe'nin fazla işbaşında kalamıyacağı öne sürülüyordu.

Nitekim CHP bu zaafa oynadı. Ecevit'in öncelikle Cephe'nin iki büyük unsuru AP ve MSP arasındaki dikiş noktalarına yönelik ilk taarruzlarında bu taktik farkedilir. MHP'nin saldırı gruplarının MSP'lilerce takviye görmesinin altında, MSP'nin kendisini erken ayrılmaya zorlayan CHP'ye karşı reaksiyonu var. Birara Ecevit ve Erbakan'ın peşpeşine aynı bölgelerde propoganda gezilerine çıkmalarıyla gayet ilginç biçimler aldı bu çekişme. Erbakan, yerel Cephe partileri teşkilatlarınca da desteklenerek Cephe'nin baş sözcüsü gibi görüldü bir zaman. Bu desteklemenin o kadar da «içtenlikle» yapılmadığını sonradan o da, başkaları da anlıyabilecekti.

Bu arada Bay Başbuğ da kendinde halkın yüzüne bakacak yüz bulmuş olmalı ki kalkıp Diyarbakır'a gitti. Geri döndüğünde kendisi ve MHP hakkında fikirlerinin hayli eksik olduğunu anlamıştı. Diyarbakır Bay Türkeş'e müsekkim etkisi yaptı. Ondan beri hayli sakin.

Sakarya seçimlerine kadar en az konuşan ve ne yapacağı en çok merak edilen kişi Demirel'di. MSP'nin güçlendiği, hattâ AP-

ye meydan okuduğu üzerine tezler hayli yaygınlaştığında bile AP'de ve Demirel'de adeta umursamaz bir hava vardı.

Sakarya'da AP'nin kazanması ile AP ve Demirel'in atağı başladı. Demirel orada sadece «makûs talih»ini yenmekle kalmayıp MSP'yi de hizaya getirmişti. O güne kadar yardımcıların sözlerindeki kuru ifadelerle sönük bir görünüm kazanmış gibi olan AP, Demirel'in 3,5 aylık sükutunun sona erişiyile canlandı birden. Bu gelişimi yalnızca Sakarya seçimlerinin sonucuna bağlamak mı, yoksa Demirel ve AP'nin oldukça dikkatli hazırlanmış, koordine bir genel ve Cephe içi politikası olarak yorumlamak mı gerekir?

İkinci ihtimal doğru geliyor bize. Demirel Cephe'nin sivri iki ucunun saldırısını soğukkanlılıkla seyretti. MSP'nin kendine yönelik tehlikeler ortasında tedirgin ve hatalı bir tarz tutmasından kendini öylesine izole etmeye çalışıyordu ki, neredeyse Bay Demirel'in başbakanlığı unutulacaktı. MSP bu durumun kuşkusuz bilincindedir. Durmanın düşmek olduğu MC sınavında, en atak isteklerin ondan gelmesi olağandı bu durumda. «Bozkurt»ların ise kemik ziyafetinden öylesine başları dönmüştü ki ne olup bittiğini öyle derinden düşünmeye halleri yoktu.

Demirel'in bu «anamlı sükut»unun, aslında AP'nin durumunda gerçekten ustaca ve sabırla hazırlanmış bir yoruma dayalı zeki bir strateji olduğu Diyarbakır ve Sakarya'dan sonra açıkça belli oldu.

Demirel çatışma ve huzuru ilginç bir şekilde birleştiren bir strateji çizmişti. Bir yandan MSP'yle siyasal tartışıyor düşürmüyor ve MSP'nin CHP'ye yönelen saldırılarıyla CHP'nin sınırlı da olsa yıpratılmasını sağlıyordu. (Özellikle CHP'ye prestij sağlayan dış politika konularında MSP'nin de hak iddia edeceğini bilerek) CHP cevap verip saldırdıkça da MSP'nin yıpratılması gerçekleşebiliyordu. Bu tartışmada Demirel, yokluğuyla kendini belli ediyordu. Böylece bu sözlü düelloda hem taraf olup yıpranmıyor, hem de yıprananların sonuçlarını devşirebiliyordu. Bir yandan

da (MHP'nin destekli saldırılarının yarattığı CHP'yi ya çekilmeye veya cevap vermeye mecbur eden gerilimli havada ortaya çıkmıyor ama) CHP'nin fevri sayılabilecek çıkışlarını —bir parti lideri olarak— ayıplıyordu. Bu fizik çatışmada da Başbakan Demirel olarak yoktur ama, AP lideri Demirel olarak haklıy-haksız ilan eden yerde hazırdır. Bütün bunların sonucu, siyasî kavga ve gerilimleri MSP-MHP ve CHP arasında geçen olaylar olarak anlamağa meyleden bir ortamda **huzurun partisi** olarak kalyordu.

3,5 ay içinde AP sadece ilk plandaki siyasî rakibini yormakla kalmamış, Cephe'nin iki partisini de nefes nefese bırakmıştı. Ta yılın başında tasarlanan ittifak, birleşme gibi öneriler üstaca engellenerek Sakarya'yla moral kazanmış bir örgüt eşliğinde Ekim seçimlerini beklemektedir. MC olayının ezdiği DP ise artık iki eliyle «yeter» demektedir.

Demirel şu ana kadar zaten önleyemeyeceği bazı olayları akıllıca kullanmış gözüküyor. Fakat unutulmamalı ki bu gibi hesapların bir anda bozulması ve tersine sonuç vermesi de mümkün.

Bu sonuçların yanında, AP-CHP ilişkileri arada görünmez bir sınır varmışcasına dengeli geçti. Bu iki partinin anlaşma zeminini hep elde tutmaya çalışmaları, her şey uygun giderse, Ekim ertesinde meyvalarını verebilir.

ODTÜ'de yürütülen öğrenci direnişi bu güne dek gördüğümüz en kararlı ve doğru yürütülen öğrenci eylemlerinden biridir. Resmî makamlar bile direnişe katılmanın % 80 olduğunu kabul ediyorlar ki öyleyse bu % 90 demektir. Böylece o meşhur «3-5 anarşist yapıyor bu işleri» yollu açıklamaların —ki bunlar da resmîdir— ne kadar doğru olduğu anlaşılmuş oluyor. Bu sıkıntı görülmüş olmalı ki bugünlerde, 9000'e yakın öğrencinin bu onurlu direnişi üzerine yayın yasağı konmuş gibi bir hal var gazetelerde.

Hareketin doğruluğu ve tutarlılığı şurada: Bu harekette öğrenciler tamamen kendi öğrenim koşullarında gerekli olan istekleri ileri sürdüler. Fakat sistemin mantığı gereği tüm özel sayılan meseleler, «özel mesele» olarak kalmıyor. Kendi süreci içinde her mesele genel toplumsal meseleyle bütünleşiyor.

Özellikle ülkemizde toplumsal yapının karakteri böyledir. Bu durumda belli bir «özel mesele»den kalkan hareket, varış noktalarının siyasal amacını kendi ilan etsin etmesin, en azından, düzenin egemenlerince genel toplumsal mesele düzeyinde yorumlanıyor. Ve bunlar da tepkilerini ona göre gösteriyorlar. Nitekim bugün tüm devlet olaya bu şekilde bakıyor ve güçlerini böyle kullanıyor. ODTÜ olayı kendi kendisini anlatıyor, ve bir ölçü oluyor siyasal akımlar için.

Öğrenci hareketi, ODTÜ deneyinden birçok doğru ders ve kendi hareketinin yorumu için önemli başlangıçlar çıkarmalıdır.

«ABD ve ambargo» meselesinde Milliyetçi Cephe'nin gerçekten Milliyetçi davranışını içtenlikle ileri sürüyoruz. Çağdaş ve bilinen bağımlılık ilişkileri içinde milliyetçilik işte budur. İlmli milliyetçi AP, gerçek milliyetçi CHP ve aşırı milliyetçi MHP'nin ve diğer milliyetçilerin, ülkenin bağımlılığının en açık örneği olan bu meselede birbirinden pek farklı tavır almadıkları ortadadır. Çağımızda milliyetçiliğin ülkenin emperyalizme bağımlılığına özünde karşı çıkmak olmadığı böylece ortaya çıkıyor. Eğer geri bırakılmış ve dolaşısıyla tabi bir bağımlılık ilişkisi içinde olan bir ülkede bu durum değiştirilmek isteniyorsa, çözüm «bağımsızlık» gibi yalnızca biçimdeki askerî ve politik bağların reddiyle değil, tamamen toplumsal yapının değişmesiyle mümkündür. Bağımlılığa karşı bağımsızlık veya bloksuzluk teziyle çıkmak sorunu değiştirmiyor. Karşıtlığın öbür ucuna geçmektir bu. Sosyalistler; halklar, uluslar arasındaki bağları reddetmezler. Aksine bu bağları en üst düzeye çıkarmaya çalışırlar. Bizim, **sosyalist olarak karşı çıktığımız: bağımlılık, tabiiyet, astlık, üstlük ilişkileri içinde kurulması.** Ayrım buradadır. Ve biz bu ilkelerle, gelişmesine çalışacağımız sosyalistçe bağların bugünkü işleyişinde görülen hataları, yanlışları yine bu bağlar içinde eleştirmek ve mücadele etmek durumundayız. Bu konuda tüm kadroları **Marksizm-Leninizm'in ufku içinde** bir kez daha düşünmeye davet ediyoruz.

Birikim